

SZAKMAI–PÉNZÜGYI RACIONALIZÁLÁSI TERV

SIDINFO Sárospataki Idegenforgalmi Információs Nonprofit Kft.

A Sárospataki Képtár és a Lőportorony
működéséről, 3–5 éves időtávon

Készítette:

Sajószegi Gábor

ügyvezető

2026. január 19.

Vezetői összefoglaló

Sárospatak Város Önkormányzata Képviselő-testületének 233/2025. (XII.12.) számú határozata 3. pontjában utasította a SIDINFO Sárospataki Idegenforgalmi Információs Nonprofit Kft. ügyvezetőjét, hogy a 2026. januári rendes ülésre készítsen 3–5 éves időtávra szóló szakmai–pénzügyi tervet. A határozat kifejezetten a Gazdasági társaság által működtetett Sárospataki Képtár és Lőportorony bevételeknövelési lehetőségeinek és költségracionalizálási irányainak bemutatását, valamint a Lőportorony hosszú távú fenntarthatóságának és lehetséges funkcionális átalakításainak vizsgálatát írja elő.

A terv elkészítése során a Gazdasági társaság a hatályos jogszabályi, fenntartói és támogatási keretből indult ki, és azokkal összhangban vizsgálta a működtetés pénzügyi és szakmai realitásait.

A Sárospataki Képtár muzeális intézményként közfeladatot lát el, működtetése hosszú távon kötelező fenntartói feladat, amelynek esetében az alapfeladatot érintő funkcionális átalakítás nem értelmezhető, ugyanakkor a muzeális rendeltetést nem sértő, kiegészítő hasznosítási formák fenntartói döntéssel és forrásbevonással elképzelhetők.

A Lőportorony projekt fenntartási kötelezettségekhez kötött turisztikai létesítmény, amelynek jelenlegi működtetési modellje gazdaságosan nem tartható fenn önkormányzati forrásbevonás nélkül. A dokumentum ennek megfelelően külön kezeli a két intézményegységet.

I. Jogszabályi és fenntartói keretrendszer

A Sárospataki Képtár muzeális intézményként működik, tevékenységét a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény szabályozza. A jogszabály rögzíti a kulturális javak megőrzésének, feldolgozásának és bemutatásának kötelezettségét, amely a működtetés szakmai tartalmát és gazdasági mozgásterét egyaránt meghatározza. A Képtár fenntartása állami közfeladatként Sárospatak Város Önkormányzatához került, amely a 135/2013. (V.31.) számú képviselő-testületi határozattal hagyta jóvá a közfeladat-ellátási szerződést, és a működtetést a SIDINFO Sárospataki Idegenforgalmi Információs Nonprofit Kft. feladatává tette.

A Lőportorony működtetését a 124/2024. (IX.04.) számú önkormányzati határozattal elfogadott közszolgáltatási szerződés szabályozza, amely a nyitvatartási kötelezettségeket és az alapvető működtetési feltételeket rögzíti.

II. A Sárospataki Képtár és a Lőportorony működésének szakmai és szervezeti bemutatása

A Sárospataki Képtár több mint ötven éve működik jelenlegi helyszínén. Az épület utolsó részleges felújítása 2016-ban történt, amely nem érintette az alapvető gépészeti, elektromos és világítástechnikai rendszereket. Az ingatlan műszaki állapota teljes körű felújítást indokolna, amelyre a Gazdasági társaság saját forrásból nem képes.

Az elmúlt időszakban több, az épület korából fakadó meghibásodás jelentkezett. Ezek kezelése folyamatos karbantartással, döntően saját humán erőforrás bevonásával történik. A kisebb karbantartási és felügyeleti feladatokat megbízási jogviszonyban foglalkoztatott szakember látja el, amely a külső szolgáltatásokhoz képest érdemi költségmegtakarítást eredményez. A Képtár nem akadálymentesített, az illemhelyiségek felújítása indokolt, a salétromos falazat folyamatos állagromlást okoz. Az intézmény nem rendelkezik elkülönített időszakos kiállítótérrel, ezért a rendelkezésre álló helyiségek többfunkciós használata folyamatos szervezési és humán erőforrás-terhelést jelent.

A Képtár működése a Lőportoronnal közös szervezeti keretben történik, a két létesítmény nyitvatartását összesen három fő biztosítja. A jelenlegi humán erőforrás-elosztás rendkívül feszes, ugyanakkor hatékony: a szakmai, adminisztratív és technikai feladatok integrált ellátása jelentős külső költségeket vált ki. A racionalizálási lehetőségek vizsgálata során megállapítható, hogy a további kapacitásszűkítés a szakmai minimumszint sérülésével járna.

III. A Lőportorony működésének szakmai és szervezeti bemutatása

A Lőportorony 2024-ben átadott, felújított létesítmény, műszaki állapota stabil. A működés fenntarthatóságát nem az infrastruktúra, hanem a folyamatos szakmai jelenlét és a humánerőforrás biztosíthatósága határozza meg.

A közszolgáltatási szerződés értelmében a Lőportorony éves szinten legalább 300 nyitvatartási nap biztosítását írja elő. A munka törvénykönyve alapján egy munkavállaló éves szinten megközelítőleg 250 munkanapot tud teljesíteni, ezért a kötelező nyitvatartási rend a jelenlegi létszámkeretek között csak jelentős szervezési kompromisszumok árán biztosítható.

IV. Kiinduló pénzügyi helyzet és számszaki adatok

A SIDINFO Sárospataki Idegenforgalmi Információs Nonprofit Kft. által működtetett Sárospataki Képtár és Lőportorony együttes éves bevételi és kiadási szerkezete az alábbiak szerint írható le:

Fő bevételi források:

- Jegy- és belépődíj bevételek (Képtár, Lőportorony): ~ 800.000 Ft/év
- Múzeumpedagógiai foglalkozások, táborok, szakkörök, szolgáltatások: ~1.500.000–1.600.000 Ft/év
- Önkormányzat által átadott, közfeladat-ellátáshoz kapcsolódó állami normatíva: ~10.700.000 Ft/év
- Egyéb támogatások, pályázati források: ~500.000–600.000 Ft/év

Összes éves bevétel: ~13.600.000–13.700.000 Ft

Főbb kiadási tételek:

- Bér- és járulékköltségek: ~18.500.000 Ft/év
- Közüzeti költségek (villamos energia, gáz, víz): ~5.000.000 Ft/év
- Karbantartási és állagmegóvási kiadások: kizárólag eseti, forráshiány miatt nem tervezett jelleggel
- Dologi kiadások: kizárólag saját bevételek és pályázati források terhére

A Képtár és a Lőportorony nyitvatartását összesen 3 fő munkavállaló biztosítja (1 fő képtárvezető, 2 fő teremőr/takarító), a munkavégzés intézmények közötti megosztásával. A fenti adatok egyértelműen mutatják, hogy a működési költségek döntő része kötött jellegű, rövid távon nem csökkenthető. A bér- és közüzemi költségek együttesen meghaladják a teljes éves bevételi szintet, amely a fenntartói forrásbevonás szükségességét strukturálisan indokolja.

Bevezetett, általános és a költségek csökkentésére irányuló intézkedések:

- Fűtési és energiaköltségek csökkentése érdekében a Képtár és a Lőportorony esetében a "téli" nyitvatartás idején (novembertől március 15-ig) az épületekben állag- és műtárgyvédelmi szempontból az elfogadható minimális 16 fok temperáló fűtés működik
- Pályázati lehetőségek folyamatos nyomon követése, minden elérhető forrás megpályázása (NKA, NTP, Interreg, változó eredményességgel)

Szervezeti, nyitvatartási vagy működési módosítások:

- A Lőportorony hétfőn nyitva tart, mert az MNM Rákóczi Múzeum ezen a napon zárva van. A Lőportorony hétfő-kedd, és csütörtök-péntek-szombat, 9-17 óra között tart nyitva.
- A Képtár hétfőtől szombatig tart nyitva, 8-tól 16 óráig.
- Múzeumok Éjszakáján mindkét épület kiállításai látogathatóak.
- A két épület nyitvatartását összesen 3 munkavállaló oldja meg.
- A téli nyitvatartás ideje alatt november 1-től március 15-ig a kollégák helyileg A Művelődés Házában végzik a szakmai feladataikat, napi ellenőrzést, takarítást tartva az épületekben.

A csoportok szervezése esetén az épületek nyitva tartanak a foglalkozások idején. A kiállítások telefonos bejelentkezés alapján a nyitvatartási rendben látogathatóak.

- A három munkavállaló (1 fő képtárvezető, 2 fő teremőr/takarító) a két épületben összesen heti 88 órányi nyitvatartást biztosít, ideértve a hétvégi és ünnepnapokat. Tekintettel a szakmai feladatokra, a Képtár vezetője csak szükség esetén felel a nyitvatartásért.

V. Bevételelnövelő intézkedések 3-5 éves időtávon:

A Képtárra vonatkozóan:

A következő bevételelnövelő javaslatok a muzeális alapfeladat sérelme nélküli, kiegészítő hasznosítási lehetőségekre vonatkoznak, és nem jelentenek funkcióváltást jogszabályi értelemben. Megnyíló állami vagy uniós források esetén:

- a rendelkezésre álló tervek átdolgozásával a Képtár esetében a feladatellátást biztosító funkciók mellett bevételelnövelő egységek pl. a pincében bérbeadásra alkalmas vendéglátó hely kialakítása és a tetőtérben olcsóbb szállások kialakítása.
- A Képtár meglévő Domján, Andrássy és kortárs avantgard gyűjteményeit és egy hiánypótló hely- és várostörténetet feldolgozó interaktív, a gyűjteményeket fizikailag is bemutató, digitális tartalommal kiegészített utaztatható kiállítás modulok létrehozása.

A Képtár esetében a bevételelnövelés még a programstruktúra finomhangolásával érhető el:

- A kollégák erőforrásai egyensúlyának elmozdításával lehetséges a múzeumpedagógiai és a felnőtteknek szóló alkotói foglalkozások számát valamennyire növelni. Ez szükségszerűen a megvalósuló kiállítások számának csökkentésével jár. Az így keletkező költségmegtakarítás a múzeumpedagógiai foglalkozások bevételelével növelve kb. 100-200.000 Ft pluszt eredményezhet
- Egygyel több nyári tábor szervezése kb. 2-300.000 Ft plusz bevételt generálhat.
- Kulturális célú egyesület létrehozása, ezáltal szélesebb pályázati kör elérésének lehetősége
- Működési terület bővítése: pl. épület bérbeadása nyitvatartási időn kívül, az állag romlásával nem járó eseményekre (pl. fotózás)
- Más intézményekkel való kooperáció, „fúziós” rendezvények szervezése, pl. könyvbemutatóval egybekötött kiállítás, zenei programokkal közös alkotó alkalmak, akciófestészet stb.

A Lőportorony esetében bevétel- és látogatószám növelésre vonatkozó javaslatok :

- Szabadtéri közösségi alkalmak a Lőportorony közvetlen környezetében (számháború, állatsimogató, kisebb koncertek)
- A kerítésen „szerelem lakat” hely kialakítása

Az épület és környezete a projekt eredeti tartalmában még szereplő Oroszlán bástya, kilátó és 4-5 elemes történelmi játszótér megléte esetén nagyobb látogatottság lenne elérhető. A fenti javaslatok szükségszerűen a kiadási oldalt is növelik (program, plusz munkaerő stb.)

A bevételelnövelési lehetőségek elsősorban szervezési jellegűek: vezetett látogatások, iskolai és csoportos programok, valamint térségi turisztikai együttműködések révén érhetők el. Ezek azonban volumenükben nem alkalmasak arra, hogy az épület működtetése önfenntartóvá váljon.

VII. Általános megállapítások:

A SIDINFO Nonprofit Kft. a létesítmény üzemeltetési feladatainak vizsgálata során a figyelembe vette az Önkormányzat azon elvárását, hogy a létesítmény fenntartása a jövőben ne jelentsen közvetlen költségvetési terhet.

A Képtár fenntartása az állam által az Önkormányzatra átruházott közfeladat része, amelynek ellátása kötelező, és hosszú távon is biztosítandó. A Képtár esetében a muzeális rendeltetést érintő

funkcióváltás részben értelmezhető, az alapfeladat ellátásának változatlansága mellett. A működtetés teljes körű költségmentessége a Gazdasági társaság keretein belül nem biztosítható, mert az állam által célfeladat finanszírozásként biztosított 10,7 millió forint normatíva nem fedezi a Képtár alapfeladat ellátási költségeit. Az ingatlant érintő átalakítások, fejlesztések, valamint a használati jog átadása kizárólag fenntartói döntés alapján, illetve a hatályos szerződésekben rögzített feltételek szerint lehetséges.

A Lőportorony esetében a hatályos önkormányzati és támogatási szerződések alapján a tulajdonosi és fenntartói felelősség az Önkormányzatot terheli. A működtetés teljes körű költségmentessége a Gazdasági társaság keretein belül nem biztosítható.

A Gazdasági társaság a Lőportorony működtetését saját szervezeti és finanszírozási keretei között kizárólag önkormányzati forrásbevonás mellett tudja ellátni, amely nem felel meg az Önkormányzat jelenlegi költségvetési célkitűzéseinek. Ha az Önkormányzat célja a létesítmény költségvetési forrásoktól való mentesítése, akkor a szervezeti és működési kereteket fenntartói hatáskörben szükséges újragondolni.

A 100%-ban önkormányzati tulajdonú SIDINFO Nonprofit Kft. kapcsán általánosságban mérlegelendő, hogy a Társaság egy tehermentes, évtizedes távlatban a kulturális és turisztikai felhasználású létesítményeket üzemeltető, működő, ma már újonnan nem vagy csak kivételesen alapítható jogi formát képviselő, közfeladat ellátására alkalmas nonprofit gazdasági társaság. A meglévő, jogszerűen működő társaság megtartása egy korábban kialakított jogi konstrukció fenntartását jelenti, amely eseti jelleggel hozzájárulhat a város jövőbeni fejlesztési és forrásbevonási lehetőségeihez.

Egyes állami és uniós pályázati konstrukciók esetében a pályázói jogosultság nem terjed ki önkormányzati intézményekre, ugyanakkor nonprofit gazdasági társaságok részvétele lehetséges. Ilyen esetekben a SIDINFO Nonprofit Kft. jogszerű keretben biztosíthat a Képtár és a Lőportorony működéséhez, fejlesztéséhez és programjaihoz kapcsolódó források eléréséhez.

Sárospatak, 2026. január 19.

Sajószegi Gábor
Ügyvezető
SIDINFO Nonprofit Kft.
3950 Sárospatak, Szent Erzsébet u. 1.
Adószám: 14136395-2-03
Banksz.: 10400315-50526582-52521000

SÁROSPATAK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

...../2026. (II. 01.)

határozati-javaslat

a SIDINFO Sárospataki Idegenforgalmi Információs Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság által működtetett Képtár és Lőportorony 3-5 éves időtávra szóló szakmai-pénzügyi racionalizálási tervéről

Sárospatak Város Önkormányzata Képviselő-testülete, mint a SIDINFO Sárospataki Idegenforgalmi Információs Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (székhelye: 3950 Sárospatak, Szent Erzsébet utca 14.; cégjegyzékszám: Cg.05-09-014934) egyszemélyes társaság taggyűlésének hatáskörét gyakorló tagja, a gazdasági társaság által működtetett Képtár és Lőportorony 3-5 éves időtávra szóló szakmai-pénzügyi racionalizálási tervét, az előterjesztés szerinti tartalommal jóváhagyja.

Felelős: polgármester, ügyvezető

Határidő: azonnal